

Do?um Sonras? Destek Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Do?um Sonras? Destek Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20110>

Özet

Do?um Sonras? Destek Ölçe?i, do?um sonras? dönemde bireylerin alg?lad??? sosyal destek düzeyini ölçmek amacıyla Türk toplumuna uyarlanm?? psikometrik bir araçtır. Ölçek, dört temel alt boyutta toplam 34 maddeden oluşmaktadır. Bu alt boyutlar; **Maddi destek**, **Duygusal destek**, **Bilgilendirme deste?i** ve **Kar??la?t?rma** olarak belirlenmiştir. Ölçek, postpartum dönemde annelerin ihtiyaç duydu?u farklı destek türlerini kapsamlı bir şekilde de?erlendirmeyi amaçlamaktadır.

Ölçe?in uyarlama çalışması, psikolojik ölçüm standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiş olup, geçerlik ve güvenilirlik analizleri ile Türkçe popülasyonunda kullanım?n?n uygunlu?u kanıtlanmıştır. Bu araç, özellikle do?um sonras? adaptasyon süreçlerini ve annelik deneyimini destekleyen çevresel faktörlerin anlaşılması açısından klinik ve akademik araştırmalara önemli katkıları sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Do?um sonras?, sosyal destek, uyarlama, psikometrik, annelik, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi.

Yazarlar

Nursen ERTÜRK

Amaç

Do?um Sonras? Destek Ölçe?i'nin temel amacı, do?um yapm?? bireylerin, özellikle annelerin, postpartum dönemde çevrelerinden alg?ladıkları ve ihtiyaç duydukları destek türlerini ve düzeylerini sistematik olarak ölçmektir. Bu destek algısının ölçülmesi, bireyin psikolojik iyilik hali ve adaptasyon başarısı ile doğrudan ilişkilidir.

Ölçek, destek mekanizmaları?n? sadece genel bir skor üzerinden değil, aynı zamanda dört spesifik alt boyut (Maddi, Duygusal, Bilgilendirme ve Kar??la?t?rma) üzerinden de?erlendirerek, klinisyenlere ve araştırmacılara destek eksikliği yaşanan alanları belirleme konusunda detaylı bilgi sunar. Bu sayede, postpartum depresyon riskini azaltmaya yönelik hedeflenen müdahale programlarının geliştirilmesine zemin hazırlar.

Yapı

Do?um Sonras? Destek Ölçe?i, sosyal deste?in çok boyutlu yapısını ele alarak dört ana faktör

veya alt boyuttan olu?maktadır. Ölçekte toplam 34 madde bulunmaktadır ve her alt boyut, destek deneyiminin farklı bir yönünü temsil eder.

Ölçe?in ölçtü?ü yapılar ve madde da??ımlar? a?a??daki gibidir:

Maddi Destek: Bireye sa?lanan somut yardım ve kaynaklar? (9 madde) ölçer.

Duygusal Destek: Sevgi, güven, empati ve de?er görme hissini (10 madde) ölçer.

Bilgilendirme Deste?i: Tavsiye, rehberlik ve gerekli bilgilerin sa?lanması? (10 madde) ölçer.

Kar??ıla?tırma: Benzer deneyimleri ya?ayan di?er bireylerle kendini kıyaslama ve normalleştirme ihtiyacı? (5 madde) ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??maları, yapı geçerliliğini incelemek amacıyla faktör analizi kullanılarak yapılmı?tır. Elde edilen yapısal sonuçlar, orijinal ölçe?in yapısal destekler niteliktedir. Ayrıca, mevcut çal??ma sonuçları ile önceden yapılmı? ilgili çal??ma sonuçları arasında korelasyonel kar??ılaştırmalar yapılarak ölçe?in ölçtü?ü yapıyı do?ru temsil edip etmedi?i s?nanılmı?tır.

Gerçekleştirilen analizlerde, her bir faktörün özde?eri (eigenvalue) 1'in üzerinde bulunmuştur; bu durum, faktörlerin istatistiksel açıdan anlamlı olduğunu ve ölçülen yapıyı yeterince açıkladığını göstermektedir. Bu bulgular, ölçe?in Türk popülasyonunda geçerli bir yapıya sahip olduğunu teyit etmektedir.

Güvenirlik

Do?um Sonras? Destek Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri, çe?itli istatistiksel teknikler kullanılarak kapsamlı bir şekilde değerlendirilmiştir. Bu analizler, ölçe?in zaman içinde tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini göstermektedir.

Güvenirlik analizlerinde kullanılan yöntemler şunlardır:

Cronbach Alpha Çözümlemesi: Ölçe?in iç tutarlılığını ölçmek için kullanılmı?tır.

Madde Toplam Puan Korelasyon Tekni?i: Her bir maddenin toplam puanla ne kadar ilişkili olduğunu belirlemektir.

Split-half (iki Yar? Güvenirli?i): Ölçe?in yarıları arasındaki tutarlılığı incelemektir.

Spearman-Brown Güvenirlik Katsayısı: Split-half yöntemine ek olarak ölçe?in tamamının güvenilirlik düzeyini hesaplanmıştır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yapısal geçerliliğini belirlemek amacıyla yapılan faktör analizinde, ölçe?in dört faktörlü bir yapı sergiledi?i tespit edilmiştir. Bu analizde, faktör analizi sonuçları, ölçe?in orijinal yapısal

korudu?unu göstermektedir.

Dört faktörlü çözümlenmede elde edilen özde?erler ve varyans aç?ıklama oranlar? a?a??da belirtilmi?tir:

Faktör 1 (Maddi Destek) için Özde?er: 15.00

Faktör 2 (Duygusal Destek) için Özde?er: 13.50

Faktör 3 (Bilgilendirme Deste?i) için Özde?er: 11.00

Faktör 4 (Kar??la?t?rma) için Özde?er: 9.60

Bu dört faktör, toplam varyans?n %48.90'n? aç?klamaktad?r, bu da ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? kabul edilebilir düzeyde temsil etti?ini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 34 madde ve 4 alt boyuttan olu?an, öz bildirim temelli bir ölçektir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çal??mas? yap?lm??t?r).

Popülasyon Grubu: Do?um yapm?? bireyler (Anneler).

Ya? Grubu: Yeti?kin (Postpartum dönemdeki bireyler).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan, do?um sonras? dönemde bulunan kad?nlar.

Test Metodolojisi: 8'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r. Yan?t seçenekleri "Önemli de?il: 0" ile "Çok önemli: 7" aras?nda de?i?mektedir.

Anahtar Kelimeler

Postpartum, destek alg?s?, Likert ölçe?i, iç tutarlılık, psikoloji, do?um.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nursen ERTÜRK

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?lı? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Ege Üniversitesi, ?zmir (Tez çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Bu ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda uyarlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Nursen Ertürk veya Ege Üniversitesi ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?I? (Uyarlama): 2007

Kaynaklar

Ertürk, N. (2007). Do?um Sonras? Destek Ölçe?inin Türk toplumuna uyarlanması (Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, ?zmir). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> adresinden edinilmi?tir.

Ölçe?in orijinal PDF döküman?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: dogum-sonrasi-destek-olcegi-toad.pdf

Do?um Sonras? Destek Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek 4 alt boyut ve 34 maddeden olu?maktadır:

Maddi destek (9m)

Duygusal destek (10m)

Bilgilendirme deste?i (10m)

Kar??la?t?rma (5m)